

Letsatsi la Ditokelo tsa botho le ketekwa Afrika
Borwa selemo le selemo ka la 21 Hlakubele.

Buka ena e ka ha nalane le bohlokwa ba letsatsi
lena la phomolo.

Nakong tsa kgethollo ka mmala, batho ba batsho ba Afrika Borwa ba ne ba le tlasa kgatello.

Batho ba ile ba lwantsha kgethollo ka mmala le melao ya teng e se nang toka. Ba ne ba lwanela tokoloho le ditokelo tse tshwanang.

Ka la 21 Hlakubele selemo se seng le se seng, batho ba hopola balwanedi ba tokoloho.

Ka selemo sa 1960 ka la 21 Hlakubele, batho metseng ya Sharpsville le Lang ba ile ba hwanta.

Ba ne ba ipelaetsa kgahlano le melao e se nang toka ya mmuso wa kgethollo ka mmala. Ba ile ba hwanta kgahlano le molao wa 'dipasa'.

"Matla! Ke a rona! Matla bathong!" ho hoeletsa bahwanti.

Motseng wa Sharpville, ba ne ba bina ba hwantela seteisheneng sa seponesa ka kgotso.

Maponesa ha a bona sekgakgatha sa batho, ba hlasela bahwanti.

Batho ba ile ba matha, ba bang ba ile ba tswa dikotsi, ha ba bang ba ile ba lahlehelwa ke maphelo a bona.

Letsatsi la 21 Hlakubele la qala ho hopolwa jwaloka
Sharpsville Day.

Letsatsi lena le ile la e ba letsatsi la phomolo kamora
dikgetho tsa demokrasi tsa 1994.

Naha e hopola batho ba ileng ba lwanela tokoloho. Ena ke
tsela ya ho ba leboha.

Afrika Borwa e na le molaotheo wa demokrasi. Batho ba neng ba ngola molaotheo o motjha ba ne ba batla hore batho bohle ba hlomphe ditokelo tsa botho.

Molaotheo wa Afrika Borwa o behile ditokelo le mesebetsi bakeng sa baahi bohle. Bohle ba na le ditokelo tse tshwanang.

Selemong se seng le se seng ka la 21 Hlakubele ke letsatsi la phomolo. Dikantoro le dikolo di a kwalwa.

Ke tsatsi la ho keteka ditokelo tsa botho. Ke tsatsi la ho keteka tekatekano.

Batho ba keteka le ho tlotla letsatsi lena ka tsela tse fapaneng.

Bana bona ba ka keteka tsatsi lena ka ho bua ka ditokelo tsa bona jwalo ka batjha.

Ee, bana le bona ba na le ditokelo.

Ditokelo tsa bana ke tse ikgethileng bakeng sa bana ba ka tlase ho dilemo tse 18.

Bana bohle ba na le ditokelo tse lekanang. Na o tseba ditokelo tsa hao?

“Tokelo ya ho hlokomelwa,” ho rialo Neo.

“Tokelo ya ho ba le lebitso!” Pule a hoeletsa.

“Tokelo ya ho phela naheng ya heso kapa naheng e nngwe le e nngwe,” ho bua Thabo.

“Tokela ya ho bolokeha,” Palesa a bua a le ka morao.

“Tokelo ya thuto,” ke Mokone yeo.

“Tokelo ya ho se utlwiswe bohloko kapa ho hlekefetswa,” ha qetella Suwe.

Tseno ke tse ding tsa ditokelo tseo bana ba nang le tsona.

Re na le ditokelo hammoho le mesebetsi.

Re na le ditokelo le boikarabelo

Ke boikarabelo bofe boo bana ba nang le bona?

“Boikarabelo ba ho etsa mesebetsi ya ka ya ka lapeng,”
Anna a araba.

“Boikarabelo ba ho hlokomela mmele le boko ba ka le ho ba le bophelo bo botle,” Pule a tlatsela.

“Mosebetsi wa ho etsa ho ba bang jwaloka ha re batla ba etse ho rona,” Popi a bolela.

“Boikarabelo ba ho sebetsa ka thata sekolong,” ke Nepo yeo.

Lerato yena a re, “Boikarabelo ba ho hlompha ditokelo tsa batho ba bang.”

E mong le e mong wa rona o na le boikarabelo ba ho hlompha ditokelo tsa batho ba bang.

Batho bohle ba a lekana.

Letsatsi la Ditokelo tsa Botho ke la tokoloho le tekatekano ya bohle.

—Dipotso

1. Hobaneng ha letsatsi la 21 Hlakubele e le letsatsi la phomolo la setjhaba Aforika Borwa?
2. Ditokelo tsa botho ke eng?
3. Fana ka mehlala e meraro ya ditokelo tsa bana.
4. Batlisisa ka *South African Bill of Rights* mme o etse lenane la ditokelo.
5. O bontsha kananelo jwang malokong a lelapa leno?
6. Na Bili ya Afrika Borwa ya ditokelo e tshwana le ya Matjhaba a Kopaneng (*United Nations*) ya Ditokelo tsa Botho? Hlalosa.
7. Molaotheo wa Afrika Borwa o qapodisa hantle ditokelo le mesebetsi ya bohle ba naheng ena. Fuputsa mesebetsi e mehlano ya baahi e teng molaotheong.

—Lenane la dibuka tse letotong lena

- Letsatsi la Poelano
- Letsatsi la Tokoloho
- Letsatsi la Botjhaba
- Letsatsi la Ditokelo tsa Botho
- Letsatsi la Basadi
- Letsatsi la Basebetsi
- Letsatsi la Batjha

Buka ena e qapuwe le ho ngolwa ka puo ya
Xitsonga jwaloka karolo ya porojeke ya 2020 ya
Zenex Ulwazi Lwethu ya dibuka tse balwang.